

Adobe

Photoshop Lightroom 5

**Képszervezés és
gyorsjavítás**

Dr. Péter Kristóf

Mercafor
Stúdió

Minden jog fenntartva, beleértve bárminemű sokszorosítás, másolás és közlés jogát is.

Kiadja a Mercator Stúdió
Felelős kiadó a Mercator Stúdió vezetője
Lektor: Gál Veronika
Szerkesztő: Pétery István
Műszaki szerkesztés, tipográfia: Dr. Pétery Kristóf

ISBN 978-963-365-111-7

© Dr. Pétery Kristóf PhD, 2013
© Mercator Stúdió, 2013

Mercator Stúdió Elektronikus Könyvkiadó
2000 Szentendre, Harkály u. 17.
www.akonyv.hu és www.peterybooks.hu
Tel/Fax: 06-26-301-549
Mobil: 06-30-305-9489
e-mail: info@akonyv.hu

TARTALOM

TARTALOM	3
ELŐSZÓ	7
ISMERKEDÉS A PROGRAMMAL	13
A Lightroom 2 újdonságai	14
64-bites támogatottság	14
Megújult kezelőfelület	14
Könyvtárak.....	15
Új rendezési eszközök.....	16
Roncsolás mentes képszerkesztés	16
Helyi korrekciós ecset.....	17
Sablonok a nyomtatáshoz	17
Együttműködés a Photoshoppal	18
Duál monitor támogatás	18
Kiterjesztések	18
Kötegelt képfeldolgozás	18
Kimeneti élesítés	19
A Lightroom 3 újdonságai.....	19
Áttervezett importálás	19
Képek közzététele	20
Automatikus lencsekorrekció.....	20
Élesítés és zajcsökkentés javítása	21
Filmszemcsézet szimulációja	21
Továbbfejlesztett vignettálás	21
Vízjelezés	22
Videófelvételek támogatása	22
Diasorozatból videó	23

Képcsomagok nyomtatása	24
A Lightroom 4 újdonságai	25
Teljesítménynövekedés	25
Videó felvételek támogatása	25
Fotóalbumok készítése	25
Térkép modul	26
Továbbfejlesztett képjavítás	27
Új proof megjelenítés	28
Új kamerák támogatása	29
Új ár	29
A Lightroom 5 újdonságai	30
Radial szűrő	30
Továbbfejlesztett Spot Removal eszköz	31
Automatikus perspektíva javítás	32
Intelligens előnézet	33
Továbbfejlesztett fotókönyv	34
Fotók megosztása Publishing Services	35
Videók a diavetítésekben	37
Lab színértékek megjelenítése	37
Rács megjelenítése	38
Segédvonalak megjelenítése	38
PNG fájlok támogatása	39
Teljes képernyős megjelenítés	39
A program környezete	39
A billentyűzet	42
Az egér	46
A Lightroom használata	47
A program telepítése	48
A program indítása	51
A felhasználói felület	56
Környezeti beállítások, alapértelmezések	74
A sùgó használata	75

Parancskiadás és visszavonás	78
ÁLLOMÁNYOK ÉS KÉPEK KEZELÉSE	80
Pixeles formátumok	82
PhotoShop.....	83
BMP (Bitmap)	83
Camera RAW	84
Compuserve GIF	84
DNG	86
JPEG	86
Photoshop kiinduló adatok	88
PNG (Portable Network Graphics).....	89
TIFF (Tagged Image File Format)	90
Katalógusok kezelése.....	91
Új katalógus létrehozása	92
Katalógus megnyitása	93
Képek, videók betöltése lemezzről.....	96
Kamera és szkennerkép átvétele	104
Automatikus importálás	108
Képek importálása katalógusból.....	109
Katalógusok exportálása	110
KÉPEK SZERVEZÉSE	111
A Library nézetei.....	113
Nagyítás és navigáció.....	122
Szervezőműveletek képekkel	124
Képek kiválasztása	125
Képek törlése a katalógusból	127
Képek átnevezése	127
Látszólagos másolatok készítése	128
Jelölők képekhez adása	129
A színek kódok értelmezése	131
Képek szűrése a jelölők alapján	133

Szöveges szűrők	137
Képek keresése szöveg alapján	139
Metaadatok kezelése	140
Kulcsszavak kezelése	150
Tulajdonságok festése	157
Gyorsgaléria	158
Gyűjtemények.....	160
Munka az intelligens előképpel.....	165
Intelligens előkép létrehozása	166
Intelligens előkép a Histogram panelen.....	168
Az intelligens előkép törlése	169
Képek összehasonlítása.....	169
Képek exportálása.....	170
Képhalmok	174
Képek rendezése.....	176
Mappák kezelése.....	178
Térképek kezelése	180
Térképi nézetek	181
Térképjelek.....	184
Képek helyhez kötése	185
Helyek mentése, kezelése.....	186
Képek megjelenítése térképről	188
Képek áthelyezése	188
Képkeresés hely alapján	189
GYORS KÉPJAVÍTÁS	191
Képek forgatása	191
Képek tükrözése.....	191
Tömeges képjavítás	192
A Quick Develop panel használata.....	192
Műveletek videókkal	200
Felhasznált és ajánlott irodalom	203

ELŐSZÓ

Tisztelt Olvasó!

A grafikus programok a képkezelés és tárolás szempontjából két csoportra oszthatók. A vektorgrafikus szoftverek az ábrázolás során a képet alkotó alakzatokat matematikai egyenletekkel írják le, ebből adódik az az előny, hogy az ilyen képek korlátlan mértékben nagyíthatók és kisebb helyet foglalnak el, hátrányuk, hogy fényképek kezelésére nem alkalmasak (bár ma már léteznek hibrid rendszerek is). Ezzel szemben a rasztergrafikus kép pixelekből áll, és az állományok a kép minden egyes képpontjának színét és egyéb jellemzőit eltárolják. E tárolási és feldolgozási mód előnye, hogy minden egyes képpont külön szerkeszthető, így fényképek feldolgozására, retusálására kiválóan használható, hátránya viszont az, hogy ezek a képek sokkal nagyobb lemezterületet foglalnak és a számítógép memóriájának méretével szemben is igényesebbek, ugyanakkor az ilyen képek minőségromlás nélkül csak korlátozottan nagyíthatók.

A rasztergrafikus programok közé tartozik az Adobe Systems Incorporated cég Photoshop nevű programja, amely egyfajta etalon a képfeldolgozással és grafikával foglalkozók körében, ugyanakkor azonos szintű konkurenciával alig rendelkezik (a fejlesztő honlapja: www.adobe.com). Ezzel a szoftverrel szinte mindenféle képfeldolgozással kapcsolatos probléma megoldható. A programban korábban többféle újítás jelent meg, amelyet előbb vagy utóbb a konkurens programok fejlesztői is átvettek. Ezek közé tartozik a rétegek kezelése (amikor a kép jellemző részeit különböző rétegekre helyezük, és rétegenként módosítjuk), vagy a beépülők, azaz a „plugin”-ek használata (ezek egy külön könyvtárban helyezkedő, esetleg más fejlesztőtől származó, speciális funkciójú fájlok, külön programok, amelyek betöltés után beépülnek a Photoshop program menürendszerébe).

A képek rétegenkénti kezelése azért előnyös, mert a rétegekre helyezett objektumokat a kép más rétegeinek módosítása nélkül

változtathatjuk meg, tartalmukat önállóan mozgathatjuk. A rétegeket átlátszóvá tehetjük, közöttük különféle csoportosítási és egyéb műveleteket végezhetünk, sorrendjüket másíthatjuk, rajtuk külön-külön más grafikus szűrőt alkalmazhatunk stb.

A beépülők is szabvánnyá váltak, ezeket szintén használják más retusáló programok. A legtöbbjük egyfajta grafikus szűrő, a szaknyelvi zsargonban „effekt”, de készültek, fájlátalakító, védjegykezelő pluginek is. A grafikus szűrők a kép kijelölt részén vagy az aktuális réteg tartalmán hajtanak végre valamilyen látványosak műveletet. Ezeket a szűrőket néhány másik programban (például az Adobe Illustrator, CorelDraw, Corel Photo-Paint, Paint Shop Pro szoftverekben) is használhatjuk.

A Photoshop a nyomdai előkészítés és képfeldolgozás legelterjedtebb programja. Külön érdekesség, hogy már az 5.0-ás változatot is lefordították magyar nyelvre. 2002-ben jelent meg a program 7.0-ás, 2004-ben CS (8.0), majd 2005-ben CS2 (9.0), 2007-ben CS3 (10.0), 2009-ben CS4 (11.0), 2010-ben CS5 (12.0), 2012-ben CS6 (13.0), 2013-ban Creative Cloud (CC) változata. E programoknak is csakhamar megjelent a magyar nyelven lokalizált változata.

Ez a képszerkesztő program az egész világon szabvánnyá vált a Macintosh és a PC platformon egyaránt. A program kezeli a CMYK színmódot is, ezért jól használható a dokumentumok nyomdai előkészítésére is.

A Photoshop professzionális felhasználók számára készült, ennek megfelelő az árfekvése és bonyolultsága is, bár a CC változat bérleti díjas konstrukciója már nem mondható drágának. Sikerein felbuzdulva az Adobe megjelentette a nagyközönség számára is (árban és összetettségben egyaránt) elfogadható Photoshop Elements programot, amelynek 12. változata 2013-ban jelent meg. Ennek leglényegesebb eltérése a „nagy” változattól, hogy a CMYK színmódot nem kezeli, a képeket csak RGB módban dolgozhatjuk fel, ami viszont magáncélokra tökéletesen megfelelő (nyomdai munkához ugyanakkor alkalmatlan). Emellett elérhetünk sok olyan eszközt, amellyel vektoros objektumokat, szövegeket helyezhetünk a képre. Az Elements után megjelent az Express változat is, amely interneten keresztül elérhető és a fentieknél jóval kevesebbre képes.

Ezek a programok mind mélyen megváltoztatják (vagy legalábbis képesek erre) az eredeti fényképeket, ezt pedig egyes nívós fotópályázatokon már nem engedik. Ezért is találták ki a Photoshop Lightroom programot, egy valóságos digitális sötétkamarát, amelynek most érkezünk el második verziójához. Ezt a programot az Elements és a „nagy” Photoshop közé pozícionálták. Erőssége a fényképezőgépek nyers (raw) formátumának feldolgozása, vagyis az utómunkák mellett a kép eredetijének sérülése nélküli, vagy minél kisebb károsodással járó javítása, amelyhez már helyi javító eszközt, ecsetet is használhatunk, ugyanakkor teljesen hiányoznak azok az eszközök, amelyek új raszteres vagy vektoros objektumokat hoznak létre. Az ilyenek készítésére alkalmas programokhoz viszont az átjárást biztosították.

A Photoshop Lightroom 5. változatában kiküszöbölték a korábbi verzió hibáit, új Camera RAW feldolgozót kapott, több új fényképezőgép, illetve objektív kapott támogatást. A program már nem támogatja a Windows XP-t, csak a Windows 7 SP1 operációs rendszeren, vagy a Windows újabb változatain fut.

A Lightroom ugyanakkor nem kezeli a CMYK színteret, a képek legfeljebb 512 MB (65000 pixel) méretűek lehetnek, bár a TIFF formátummal kapcsolatban a sűgő szerint 2 GB méretig el lehet menni. Emellett a program nem támogat több a Photoshop által minden további nélkül kezelt formátumot (például az Adobe Illustrator fájlokat).

A program fő funkcióit hét csoportba sorolták, amelyek a digitális képfeldolgozás állomásainak, mérföldköveinek felelnek meg:

- ◆ A **Library** (megjelenítés) csoportba tartozik a képek importálása, rendszerezése, megtekintése, keresése, gyors szerkesztése, amely műveleteket általában megtehetjük csoportosan, vagyis képek kötegeinek felhasználásával. A program 4. változatában megjelent a képek térképi helyhez kötésének lehetősége (amelyet éppen kihagytak a Photoshop Elements 10 programból).
- ◆ A **Develop** (szerkesztés) csoport eszközeivel a **Library** filmzalagján kiválasztott, csaknem 200 lehetséges formátumú kép egyikét szerkeszthetjük. A képmódosító eszközökkel utólag állíthatunk a fehéregyensúlyon, az expozíción, a színtelí-

tettségen, a színegyensúlyon, az árnyékos és fényes területek egyensúlyán, a tónusgörbén, élesíthetünk, zajt szűrhetünk, korrigálhatjuk a fényképezőgép optikai hibáit, 8 színcsatornán állíthatunk...

- ◆ A program 4. változatától jelentősen módosítottak a képjavítási eljárásokon is. Ennek része a **Develop** modul használatkor megjelenő **Tools**, valamint **Settings** menü is, amelyben beállíthatjuk, hogy a 2012-es vagy a korábbi (2010-es, vagy 2003-as módszert alkalmazzuk), illetve a beállításokat másolhatjuk, szinkronizálhatjuk a különböző képek között. Jelentősen megváltozott a képek vágása is.
- ◆ A program 4. változatától a digitális kamerákkal készített videofelvételek egyes egyszerűbb módosításába is belefoghatunk. Lehetőségünk van egyes Nikon és Canon fényképezőgépek számítógép-vezérelt sorozatfelvételeinek javítására is.
- ◆ A 4. változatban megjelent **Map** (térkép) modulban és a **Map** menüben a kép tárgyának földrajzi elhelyezkedését határozhatjuk meg. Ezek az információk is segíthetnek a képek későbbi visszakeresésében. Megjegyezzük, hogy ilyen funkció volt már a Photoshop Elements programban, de a 10. verzióból kivették. Az új modulhoz új menüt is kialakítottak. Az 5. verzióban már a katalógusbeli képek első importálásánál választhatjuk a fordított geokódolást, vagyis a fényképek helyének meghatározását a Google Maps által nyújtott térképeken.
- ◆ A 4. változattól megjelent **Book** (fotóalbum) modulban és a **Book** menüben képeinkből fotóalbumot állíthatunk össze, amelyet vagy erre szakosodott nyomdával, vállalkozással nyomtathatunk ki, vagy PDF fájlba nyomtathatunk. Az új modulhoz szintén kialakítottak új menüt is. Az 5. verzióban új fotókönyv készítési lehetőség jelent meg.
- ◆ A **Slideshow** (diabemutató) részben a megnyitott, kiválogatott katalógus tartalmából diavetítést tarthatunk. Ekkor a projektoron vagy a számítógépen vetített képeket felirattal, árnyékkal, kerettel, sőt aláfestő zenével kiegészítve vetíthetjük.
- ◆ A **Print** (nyomatás) csoport eszközeivel a nyomtatóba helyezhető papír teljes felületét optimálisan kihasználó elrende-

zések, szerzői jogi információt hordozó vízjelek és más fontos információk kíséretében nyomtathatjuk képeinket.

- ◆ A **Web** csoport parancsai a kijelölt képekből készítenek HTML vagy Flash alapú, interneten azonnal közzétehető galériát. Ezt a műveletet is több sablonnal támogatják, szinte csak a képtömörítés módját és a képek mellett megjelenítendő feliratokat kell megadnunk.

A Macintosh és PC platformon a program kezelése szinte teljesen megegyezik, a néhány eltérésre az adott helyen felhívjuk a figyelmet. Az egyik különbség az eltérő könyvtárszerkezet, egy másik eltérés a billentyűkombinációk használata. A PC-ken például a **Ctrl** billentyű nyomva tartása szükséges egyes funkciók kiváltásához, míg a Macintosh rendszereken ennek a **Command** (⌘), illetve az „Alma” billentyű felel meg.

A szoftver munkakörnyezete egyszerű, interaktív, a felhasználói felületet mindenki könnyen átalakíthatja úgy, hogy a legjobban segítse a hatékony munkát. Ez a kötet az újdonságok bemutatása mellett a katalógus és állománykezeléssel, képek szervezésével, valamint az általános gyorsjavítással foglalkozik.

Az ismeretlen szavakat, kifejezéseket általában első előfordulásuk helyén mutatjuk be, magyarázzuk. A magyar kifejezéseknél igyekeztünk következetesen alkalmazni a lokalizáció eredményeit is.

Az itt leírtak megértéséhez és alkalmazásához különösebb számítástechnikai ismeretekre nincs szükség, elegendő a Macintosh OS, vagy a Windows operációs rendszer alapfokú ismerete. Könyvünk alapjául egy Windows 8 rendszeren futó 5.3 verzió szolgált. A program megbízhatóan működik a Windows 7 és 8 operációs rendszeren is. Windows XP operációs rendszeren nem ajánlják a telepítést! A hardverigények ugyanakkor megnövekedtek, a megfelelő működéshez legalább 2 GB RAM szükséges.

A papír alapú – hagyományos – könyvek kezelési módja némiképpen módosul az elektronikus könyvet „forgatók” számára. Ez a könyv az ingyenes Acrobat Reader 8.0, Adobe Reader, illetve Adobe e-Book Reader segítségével olvasható. Akinek nincs ilyen programja, az letöltheti többek közt a www.adobe.com webhelyről is. Az ilyen típusú könyvek igen előnyös tulajdonsága, hogy a képernyőn megjeleníthető a tartalomjegyzék, amelynek + ikonjaival jelölt cso-

mópontjaiban alfejezeteket tartalmazó ágakat nyithatunk ki. A tartalomjegyzék bejegyzései ugyanakkor ugróhivatkozásként szolgálnak. Ha egy fejezetre akarunk lépni, akkor elegendő a bal oldali ablakrészben megjelenített könyvjelző-lista megfelelő részére kattintani. Sőt az ilyen könyvek teljes szövegében kereshetünk.

A Photoshop Lightroom és Elements programokkal kapcsolatos korábbi könyveinkkel azonosan, most is három, téma szerint jól elkülöníthető kötetben ismertetjük a szoftver 5. változatával kapcsolatos tudnivalókat (a Photoshop Lightroom, Elements, CC programokról a különálló köteteket összefoglaló és kiegészítő „bibliát” is kiadtunk). Így nemcsak kisebb méretű, de olcsóbban letölthető állományokat adhattunk közre, ami különösen a felhasználók szerint szintén fontos szempont.

Végezetül: bár könyvünk készítése során a megfelelő gondossággal igyekeztünk eljárni (beleértve a tartalmi pontosságot és a mondanivalót tükröző formát), ez minden bizonnyal nem óvott meg a tévedésektől. Kérem, fogadják megértéssel hibáimat.

Szentendre, 2013. november

Köszönettel

a szerző.